

Propaganda i krig og corona

Af Line Lauridsen,

Aktivist og cand.mag.retorik med baggrund i filosofi

Først udgivet igennem Tid til Fred – Aktiv mod krig (16-06-20)

Formålet med ”krigen mod terror” var at skabe demokratier i Mellemøsten – eller det var, hvad vi fik fortalt. Nu har terrorkrigen stået på i 19 år. Den har primært fundet sted i oliestater, og der er ikke kommet demokrati i nogle af de lande, der er blevet invaderet. Terrortruslen har endda vokset sig 40 gange større, end før terrorkrigen begyndte (ifølge fredsforsker Jan Oberg¹). Altså er der noget uldent ved historien om, at terrorkrigen skulle til for at skabe demokrati. Der er også meget, der tyder på, at terrorkrigen ikke kun handler om terror: Private tjener styrtende på krig, og ”forsvars”-budgettet vejer tungt i de krigsførende samfund. Mindst 4 millioner civile i Mellemøsten er blevet dræbt som følge af invasionerne, og det er Vestens skatteydere, der har betalt for det. Men hvad er det egentlig, der kan få helt almindelige borgere til at samtykke til så dårlig en forretning for dem selv og for menneskerettighederne? Er der nogle mekanismer, vi bør være opmærksomme på for at gøre fremtiden bedre end fortiden? Er vi underlagt teknologier, der undergraver demokratiets processer? Er der paralleller mellem diskurserne, der er styrende for debatten i krig og corona? Jeg vil forsøge at give et svar ud fra, hvad jeg selv synes, er oplagt faglig teori.

Hvad er meningen med Demokratiet?

Chokket efter 9/11 satte sine spor i den demokratiske debat. Måske kan man huske, hvordan emnet ”terrorisme” i starten var så følsomt, at kritiske spørgsmål hurtigt kunne antænde mistanker. Det eneste acceptable var at udtrykke sorg på vegne af USA, der efter kun 2 dage besluttede at gå i krig. Bush’ berømte ord: ”Enten er I med os eller imod os”, lagde da heller ikke op til nuancer. Men udeblivelsen af den offentlige, kritiske debat er som udeblivelsen af grundstenen i demokratiet, - eller det var i hvert fald, hvad Jürgen Habermas fik sin plads i filosofihistorien for at sige.²

Men nu, efter to årtier, er det blevet meget svært at ignorere terrorkrigens tydeligt fremtrædende oliemønster. Og fordi formålet officielt var at ”hjælpe Mellemøsten med at skabe demokratier”, er det meget svært at ignorere, at der ikke er opstået demokrati nogle af de steder, der er blevet invaderet. Præcis ligesom at det er meget svært at ignorere, at når hele landes infrastruktur bombes, så er det de krigsførende landes virksomheder, der får kontrakter på at bygge nyt. Det burde stå klart, at ”krigen mod terror” handler mere om forretning og geopolitisk magt end om sikkerhed.

”Meningen med demokratiet” er i hvert fald ikke at have diktatur. Meningen med demokratiet er, at folketingsretten skal repræsentere borgernes holdninger i en proces, hvor de omhyggeligt forhandler sig

1 Jan Oberg: ”The Terrorism-Industrial Complex”, afsn. 10

2 Bohman: Habermas betragtes som en af grundlæggerne af deliberationsteori og diskursetik, og siger at fundamentet for demokrati er dialogen mellem modsatrettede synspunkter. Se Stanford: ”Jürgen Habermas”, ”3.4 Habermas’s Discourse Theory of Morality, Politics, and Law”, afsn. 2

frem til velovervejede politiske beslutninger.³ Meningen er også, at borgerne konstituerer deres holdninger på baggrund af grundig information og oplyst debat. Propaganda, censur og fortielser er ikke foreneligt med demokrati – det er nemlig klart, at hvis man ikke bliver informeret fyldestgørende om en given sag, så kan man heller ikke føre en velovervejet debat om den. En lille sejr for vore dages demokrati er, at det siden januar 2019 (16 år efter Danmark gik med i Irakkriegen) har været offentlig viden, at Anders Fogh brød loven ved at tilbageholde vigtig information for Folketinget⁴. Men man kunne have ønsket, at undersøgelsen havde fundet sted lidt tidligere... Måske havde der været bedre chance for at spotte den lukrative forretning, der trives under krig. Hvem ved - måske kunne vi have sparet en krig eller to? Når offentligheden bliver vildledt i så stor en skala, giver det mening at spørge hvordan. For at finde ud af, hvordan terrorkrigen blev markedsført, er det oplagt at kigge på diskursen, der blev båret frem af politikere og medier. (Med diskursen mener jeg en sprogligt opretholdt tankeramme.)

Hvordan blev terrorkrigen solgt som en god idé?

Terrordiskursen bygger på et meget karikeret fjendebillede, og det er der flere grunde til. I September 2013, da Barack Obama for første gang forklarede borgerne, hvorfor han ville invadere Syrien, gjorde han meget ud af at beskrive døende børn, mænd og kvinder, der ”fråder ud af munden” og ”hiver efter vejret” som følge af giftgasangrebet i byen, Ghouta⁵. Selv hvis han havde været lidt mere sparsom med sit billedsprog, vil de fleste nok være enige om, at han beskriver en humanitær krisesituation. I andre taler beskriver han terrorgruppen, ISIL, som en ”cancer”⁶ og siger, at deres ideologi ikke tilbyder andet end ”død, ødelæggelse og barbariske mord”⁷. Han argumenterer altid ud fra en sikkerhedspolitisk præmis - uanset om det er terrorister eller andre landes regeringsledere, han vil føre krig imod, så bliver de fremstillet som en stående trussel for vestlige samfund, såvel som for civile i de berørte lande.

Analysen er oplagt for de fleste: Han bruger patosretorik til at skabe et skræmmebillede af brutale terrorister (eller diktatorer) og en samtidig medfølelse med civile borgere i Syrien. Han anlægger en trusselsdiskurs, der skaber frygt for terrorangreb i Vesten. Hvis man læser alle Obamas (krigs)taler igennem, vil man se, at han konsekvent konstruerer sikkerhedspolitiske kriser, der kræver militære svar.⁸

Inden for retorikken taler man om, at der ligger et strategisk træk i at udråbe en krise. Men hvad er ’trusselsdiskurs’ helt præcist? Professor i kommunikation Stig A. Nohrstedt har fremsat begrebet i sin artikel, hvor han peger på, at ”trusler og terror” er en politisk profitabel diskurs. Han hævder, at magthavere opnår politisk succes ved at sprede frygt i befolkningen, og det gør de typisk ved at aftegne et ”farligt billede af fremtiden”⁹. Men trusler fører samfundet ind i en sikkerhedspolitisk mani og ender i en slags paralyses-tilstand, konkluderer han. Terrordiskursen, der udraderede nuancer i debatten, er altså med Nordstedts ord en ”frygtens paralyses”¹⁰.

Et andet problem med Obamas fjendebilleder står klart på baggrund af retorikforsker Gayatri Spivaks teori, hvor hun problematiserer retoriske repræsentationer. Hun siger, at der i vestlig diskurs (og videnskabstradition) er en ”tendens til at sløre egen perspektivisme”¹¹ igennem måden, hvorpå man taler om andre. Diskursen kommer ofte til at bygge på *andetgørelse*, idet grupper, der

3 Jürgen Habermas, ”Diskursetik”, s. 98

4 Rune Lykkeberg i Information: ”Vi skylder os selv at fælde offentlig dom over Anders Fogh Rasmussen”, afsn. 7

5 Obama, B: ”President Obama’s Sept. 10 speech on Syria”, afsn. 4 - 6

6 Obama, B.: ”Address to the Nation on the Islamic State of Iraq and the Levant”, afsn. 17

7 Obama, B.: ”On Force Authorization Request Against ISIL” afsn. 4

8 Se Obamas samlede taler her: <https://www.americanrhetoric.com/barackobamaspeeches.htm>

9 Nohrstedt, s. 31, afsn. 3

10 Nohrstedt, s. 32, afsn. 1

11 Gayatri Spivak: ”Can the Subaltern Speak?”, s. 74,

tales om, ikke får mulighed for at tale for sig selv (der er jo en rimelig chance for, at de civile ofre ville sige "nej tak" til en vestlig invasion, hvis de faktisk blev spurgt af Obama).

Teknikken til at skabe frygt har været at fremstille en skurk, der er let at genkende for tilhørerne: Det velkendte fjendebillede af en mellemøstlig terrorist. Diskursen bygger på trusselsretorik og problematiske *andetgørelser* (Begrebet *andetgørelse* bruges her som en sproghandling, hvor – ofte marginaliserede - grupper eller individer igennem diskursiv magt får tillagt et omdømme, der bevirker, at de ikke kan tales med eller inkluderes i normfællesskabet) - men det er jo ikke nyt, at krig bliver markedsført med trusler og fjendekonstruktioner. Spørgsmålet er snarere, hvorfor offentligheden ikke har stillet sig kritisk an over for krigsretorikken – og her giver det mening at undersøge medierne.

Myten om den fjerde statsmagt

Folkestemninger er en flygtig størrelse, og brugen af dem er enhver politikers kunst. Når politikere prøver at skræmme befolkninger til at samtykke til krig, er det meningen, at andre instanser i samfundet finder ud af, om der er belæg for det, de siger. Helt fra folkeskolen lærer man, at nyhedsmedierne er "demokratiets vagthund", der skal afsløre magtmisbrug - og ikke mindst facilitere den offentlige debat, der er afgørende for, at demokratiet virker.

Siden det er pressens opgave at holde øje med magthaverne og rejse kritisk debat om terrorkrigen, kan man godt argumentere for, at historien viser, at vi har en systemfejl. Der var nemlig ingen masseødelæggelsesvåben i Irak. Vesten invaderede både Libyen¹² og Syrien¹³ på baggrund af en falsk anklage¹⁴, og kritiske røster hævder, at Pentagon (det amerikanske forsvarsministerium) er blevet afsløret i at have hyret PR-firmaer til at lave ISIL-videoer med hovedafhugninger (på greenscreen) for at kunne legitimere deres krigsaktioner.¹⁵ Det er klart, at disse vinkler på terrorkrigen piller Obamas (og alle øvrige politikeres) krigstaler fra hinanden. Men beviserne for de falske anklager kommer først frem efter lang tid.

Igen og igen er der blevet startet krige på baggrund af bedrag og falske rapporter. Men hvis mainstream-medierne havde informeret folk fyldestgørende om afsløringerne, så havde indbyggerne i vestlige stater også haft bedre mulighed for at forholde sig kritisk, næste gang en politiker igen skulle vise sig at propagandere for en krig.

Hvad er det, der er galt med nyhedsbureauerne, siden de ikke løfter den journalistiske opgave, de faktisk er sat i verden for? Filosof Noam Chomsky har defineret en række faktorer, der filtrerer nyhedsproduktionen i vestlige samfund. Han afdækker bl.a. investerings- og ejerskabsforholdene mellem profitorienterede institutioner og mediebureauer¹⁶ og udpeger samme strukturelle forbindelser mellem medier og stat. Journalistikken bliver også påvirket af mediebureauernes afhængighed af reklameindkomster, der strømliner nyhedsflowet, så det primært henvender sig til det købestærke segment af seere. Han omtaler også andre typer regulerende mekanismer, der understøttes af virksomheder og promoverer en dagsorden, der gavner deres forretning. Chomsky afliver altså myten om, at journalistik udgør et sikkerhedsgrundlag for demokratiets *deliberative* processer (altså den rådslående beslutningsproces, der blandt filosoffer regnes som demokratiets grundlæggende princip). Han afliver også myten om, at propaganda kun gør sig gældende i totalitære samfund. Hovedpointen er, at industrierne ejer tidsskrifterne, hvilket betyder, at nyhedsstrømmen - og dermed samfundets meningsdannelse - bliver kapret af erhvervsdrivende.

12 Ian Saphiro, "Denouement of Humanitarian Intervention", Lektion 16, Yale University

13 Blauer Bote Magazin: Giftgasangriffe in Ghouta bei Damaskus, Syrien, afsn. 29

14 Tim Anderson: "The Dirty war on Syria", s. 86

15 VoluntariskDK: "Interview med Tommy Hansen om mainstream media"

16 Noam Chomsky m.fl.: "A propaganda model", afsn. 26

En nyere fremsat teori peger på, at en koalition ved navn *CFR* (Council on Foreign Relations) udgør et propagandamatrix. I mainstream-medier sidder folk fra CFR ofte med som medlemmer af bestyrelsen. Det uafhængige forskningsinstitut ved navn Swiss Propaganda Research har afdækket forbindelserne mellem bl.a. CFR, Reuters og NATO, og de har lavet følgende konklusion (oversat af Free21 Danmark): ”Sluteffekten er, at de tre store globale agenturer på denne måde fungerer som en slags „propaganda-multiplikatorer“; fødemaskiner for resten af den vestlige verdens medier.” De hævder altså, til forskel fra Chomsky, at det ikke bare er erhvervsdrivende, men *et organiseret plot af erhvervsdrivende*, der har kapret nyhedsstrømmen og dermed afliver journalistisk uafhængighed. Afdøde journalist, redaktør og foredragsholder Tommy Hansen bakker op om denne teori ved at fremvise tilfælde af identisk forsidestof i samtlige vestlige dagblade.¹⁷ Afdøde journalist og whistleblower Ulrik Ulfkotte kom også ud med indrømmelser om, at han i årevis rapporterede ud fra manuskripter, som han fik fra CIA.¹⁸ Han blev bl.a. bedt om at plante en falsk historie om, at Gadaffi havde en giftgasfabrik i Libyen.¹⁹

Hvis dette er sandt, kaster det lys over, hvorfor kritisk og demokratisk debat har haft så dårlige vilkår under terrorkrigen. Siden det er de samme nyhedsmedier, der (ikke) rapporterede om krig, der nu rapporterer om corona, kan der være god grund til at ”tænke ud af boksen” nu som før. Derfor giver det mening at undersøge diskursive tendenser, der optræder i medierne nu.

Skeptikere under hård og blød censur

Under coronakrisen har vaccinedebatten fået nye dimensioner, men meget tyder på, at rammerne for diskursen blev sat længe før. Et måske væsentligt tidspunkt var, da WHO i 2019 erklærede vaccineskepticisme som ”én af top 10 trusler imod global folkesundhed”.²⁰ Tesen videreformidles med overskrifter såsom ”WHO: Antivaxxere er nu en af de største trusler imod global sundhed”, og adskillige artikler på nettet hævder, at vaccine-afholdenhed skyldes ”tilslutning til konspiratoriske verdenssyn”²¹, ”selvtilfredshed” og ”ulejlighed”²². Også en DR-artikel bragte nyheden om WHO’s trusselserklæring med overskriften: ”Din stenalderhjerne kan gøre dig til vaccine-modstander”²³, fulgt op af en psykologs bevisførelse for, hvordan vaccineskepsis kommer af en ”ikke-rationel hulemenneske-tankegang”.

Lidt ligesom Obama gør disse artikler brug af andetgørelser og trusseldiskurs for at formidle deres pointer. De fremstiller en stereotyp vaccine-skeptiker, der bliver gjort til en ”egoistisk” eller ligefrem ”psykologisk utilregnelig” karakter, der pga. sit eget uvidenskabelige bias udgør en fare for samfundet. (Dette er ikke et forsøg på at dømme, hvad der er rigtigt og forkert, men på at adressere artiklernes virkemidler). Rent sprogligt bliver skeptikeren andetgjort, men imens de hænges ud, bliver de ikke interviewet for selv at forsvare deres synspunkter. Artiklerne afholder sig altså fra at diskutere ud fra en fremstilling af opponerende perspektiver.

I en kritisk analyse af filmen ”Plandemic”, der blev fjernet fra YouTube, fordi den skitserer coronakrisen som et medicinalindustrielt plot, foreslår en artikel fra vitals.lifehacker.com, at der er tale om ”antivaxxer-propaganda”. I videoen siger hovedpersonen, Judy Mikovits, at hun ”ikke er imod vacciner”, men dette slår artiklen tilbage med påstanden om at: ”I’m not anti-vaccine but...” er videnskabs-fornægterens version af sætningen: ”I’m not racist but...”.²⁴ Det ser altså ud, som om videoens systemkritiske tese bliver affejet ved, at hovedpersonen får et antivaxxer-mærkat – selv om hun kalder sig det modsatte. I samme omgang bliver ”anti-vaxxere” sidestillet med racister. Man

17 Dkdox.tv: ”På sporet af Deep State – et foredrag af Tommy Hansen”, (Se 12:17)

18 Dkdox.tv: ”Redaktør blev træt af at lyve for CIA”

19 VoluntariskDK: ”Interview med Tommy Hansen om mainstream media” (Se 4:46)

20 World Health Organization: ”Ten threats to global health in 2019”

21 Futurism.com: ”WHO: Anti-vaxxers now one of the greatest threats to global health”

22 Bionyt.dk: ”Truslen fra Anti-Vaxxers”,

23 DR.dk: ”Din stenalderhjerne kan gøre dig til vaccine-modstander”

24 Vitals.lifehacker.com: ”If You Found That ”Plandemic” Video Convincing, Read This Too”, afsn. 13

kan altså godt argumentere for, at artiklen er storslem i sin udradning af nuancer på sagen. Den er oven i købet et eksempel på en dikotomi mellem pro/anti-vaccine-positioner, der fordrejer en stor del af coronadebatten. (Inden for retorikken er ”dikotomi” et ord for en ”falsk modstilling”, altså et udtryk for, at der kun findes to muligheder, hvor der i virkeligheden findes flere - ligesom Bush’ ord: ”Enten er I med os eller imod os”).

Et mindre dæmoniserende, og mere moralsk reflekterende, ræsonnement bliver fremstillet af virolog Peter Piot, der beretter om sit eget sygdomsforløb med corona. Argumentationen bygger på en gennemgående patosretorik i beskrivelserne af hans nærdødsoplevelse og efterfølgende taknemlighed for livet. Han hævder i denne sammenhæng, at ”det eneste exit” ud af pandemien er udrulning af en global massevaccinering, og at det er et paradoks, at nogle mennesker, der ”skylder deres liv til vacciner”, ikke vil vaccineres.²⁵ Her er der ikke tale om andetgørelse i udtalt grad, men man kan godt argumentere for, at vaccineskeptikere mellem linjerne repræsenteres som en gruppe, der ikke handler logisk.

Det står selvfølgelig disse medier frit for at anlægge deres egen perspektivisme i artiklerne, de bringer. I princippet kan andre medier jo også frit bringe andre perspektiver, men i lyset af coronakrisen står det klart, at nettet ikke er så frit endda: Mere end 41.838 videoer med kritiske perspektiver på corona og vacciner er blevet slettet fra YouTube²⁶ (pr. juni 2020). Den officielle forklaring er, at WHO rådgiver disse digitale platforme i, hvordan de skal bruge censur som led i en sikkerhedspolitisk indsats imod corona²⁷. Men er det en holdbar vej at gå? ”Hvor medierne kun lader én mening komme igennem, er demokratiet en farce”, sagde aktivist Ken Jebsen under en demonstration i Stuttgart d. 9. maj, 2020, hvor han kritiserede, at Bill Gates, der hverken er læge eller virolog, får lov til at propagandere for vacciner i tysk TV. Han fik en del sendetid, imens læger med alternative perspektiver holdes ude af mainstream-mediabilledet. ”Vi lever i et koncern- og NGO-demokrati, der nærmere kan betegnes som en demokrati-simulation”, siger Jebsen i sin tale, der også blev slettet fra YouTube.²⁸ Det førnævnte interview med Ulfkotte, der afslører, at han som journalist skulle rapportere ud fra CIA-manuskripter, er også slettet fra YouTube.²⁹ Hvor går grænsen for, hvad der bør censureres bort? Hvor går grænsen for, hvad der bør censureres bort? Udøver sociale mediers tech-giganter censur på systemkritiske stemmer under dække af, at de fjerner ’dødelig misinformation’? Er fjernelsen af disse videoer eksempler på, at platforme som YouTube undergraver samfundets fundamentale demokratiske principper?

Det kan være svært at svare på uden først at foretage en større undersøgelse, men en del brugere af sociale medier har fået bange anelser. Selv om censuren berettiges ved, at der er tale om misinformation, der udgør en fare for samfundet, er der noget ved de seneste 20 års (krigs)historie, der advarer imod en blind tro på etablerede systemers former for sikkerhedspolitik. Er alt dette en indikator på, at en ”korrekt måde at tænke på” kultiveres igennem en samtidig censur og konstruktion af et udtænkt narrativ i mainstream-medier? Jeg taler ud fra meget få eksempler, som jeg ikke selv har håndplukket, men har fået tilsendt under coronaens lockdown. Her er det ikke min hensigt at få det til at se ud, som om der er én entydig måde at tolke artiklerne på – men blot at foreslå en kritik af diskursen, de fremsætter. Samt at sige, at hvis de faktisk er repræsentative for en generel diskurs i mainstream-medier, så er der grund til at forholde sig kritisk. Men hvorvidt det er tilfældet, må hver enkelt kritiker afgøre for sig selv. Dog står det klart, at artiklerne udraderer

25 ”‘Finally, a virus got me.’ Scientist who fought Ebola and HIV reflects on facing death from COVID-19”, Afsn. 15

26 Alt-Censored: Samling af slettede youtube-videoer: https://www.altcensored.com/?fbclid=IwAR0ufAMkqZCS7FFVcbGDVObAPikwisf4GXopmfKCYzamQ_C_xI5D4TQgceY

27 Lucy Ingham: ”Youtube CEO: We’ll ban any coronavirus content against WHO guidelines”, 22.april 2020

28 Ken Jebsen spricht in Stuttgart, Demo 7. Mahnwache Grundgesetz 09.05.2020 (slettet fra youtube):

https://www.youtube.com/watch?fbclid=IwAR36hN1Y-dvbfG851PLICpQGJTntQuxZhLaLOTBt8_J3zAzKvL1iED1GS_I&v=5rDApC6MiCg&app=desktop

29 ”Redaktør blev træt af at lyve for CIA” (slettet fra youtube): https://www.youtube.com/watch?v=l8SgRimLPms&fbclid=IwAR1iZopAv0XrT7al5DENSRIIdaB_efzzOTLzCg3O1yZ8MUxoy2d4DRoZGF2g

nuancer igennem latterliggørelse og/eller dæmonisering af en stereotyp, der endda bærer sit eget navn: "Antivaxxeren". Klart er det også, at vaccine- og sundhedsdebatten fortjener flere nuancer end billige andetgørelser og trusselsdiskurs. Terrorkrigen er eksempel på, hvordan diskursen blev så politisk forankret, at fjendekonstruktioner alene blev til argumenter for at starte krige. Derfor er der nogen anledning til at være skeptisk over for brugen af mærkater som "antivaxxer" og "konspirationsteoretiker", - specielt i tilfælde, hvor de omtalte personer ikke bruger samme navne om sig selv.

Senere vil jeg forsøge at udfolde en diskussion om censur og misinformation ifht. vacciner, men først giver det mening at afklare begrebet "krig" som led i en slags udvidet kontekstanalyse. Måske kan det sige mere om den diskursive brug af fjendebilleder.

Krig og kontrol af befolkninger

Krig er langt fra, hvad vi ser i spillefilm. Michael Rivero siger, at krig i dag er sammenstød imellem (økonomiske) systemer og ikke et sammenstød imellem civilisationer og deres respektive kulturer, hvad den gængse forståelse af begrebet ellers lægger op til. Forsker i statskundskab Mikkel Vedby Rasmussen siger, at nutidens krige adskiller sig fra fortidens ved i langt højere grad at være rettet imod befolkninger.³⁰ Før var der soldater på slagmarken - nu presser man stater ved at udpine civilbefolkningen. Også historiker Daniele Ganser siger, at den gængse strategi bygger på at destabilisere nationer ved at bevæbne oprørsgrupper internt i landet. Krigsførende nationer vil forsøge at udnytte de spændinger, der i forvejen eksisterer i stater, som de har tænkt sig at angribe. Dette forklarer, hvorfor CIA oprindeligt bevæbnede Al-Quaeda, der senere skulle vise sig at være påskud for at starte bølgen af terrorkrige efter 9/11, og det forklarer, hvorfor Obama sendte våben til oprørsgrupper i Syrien, da han ville styrte Assad.³¹ (Obamas indgående beskrivelser af døende børn bliver såmænd ikke mindre problematiske af, at han selv har været med til at opildne konflikter i landet).

Hybridkrig er et begreb, der dækker over nyere krigsformers mangeartede facetter. Andrew Korybko siger i "The Law of Hybrid War", at krigsførende nationer ikke blot påfører sanktioner på, men også finansierer farverevolutioner i stater, som de forsøger at svække. Ved f.eks. at påvirke eksportpriser og samtidig true andre lande militært kan man sikre, at de bliver nødt til at skære i velfærdssystemet, hvilket forværrer deres interne stridigheder.³² Strategisk manipulation af befolkninger er altså en væsentlig brik i spillet, når man fører krig. Det vil sige, at ud over våbenkonflikt er der en del af nutidige krigsformer, der udspiller sig igennem kontrol af information.

Ganser siger, at man kan forstå moderne krig ved at forstå princippet bag "Del og hersk"-strategien, hvor krigsførende magter til dels finansierer begge sider af konflikten. Chomsky siger, at man kan forstå propaganda ved at forstå, hvordan fænomenet optræder i komplekse former i liberalistiske samfund. Edward Bernays betragtes som propagandabegrebets grundlægger, men af forretningsmæssige grunde gav han fænomenet et nyt navn: *Public relations*. Han gik over i historien for at gøre markedsføring til et psykologisk princip.³³ Ifølge denne teori er der altså tale om propaganda, hver gang en krig bliver solgt med frygt, ligesom det var propagandavidenskab, som Bernays brugte til subtil markedsføring af cigaretter, da han fik 1930'ernes kvinder til at tænke, at de signalerede deres individuelle frigørelse fra patriarkatet ved at tænde cigaretter. I lyset af dette er propaganda en teknik, der bruges hele tiden, og som forbereder krig mange år forinden.

30 Mikkel Vedby Rasmussen "Hvad er krig og fred i dag?", s. 2

31 Daniele Ganser, interview: "Dr. Daniele Ganser im Gespräch: "Geht es um Gesundheit oder um Macht?"

32 Andrew Korybko: "Hybrid Wars 1. The Law of Hybrid Warfare"

33 Edward Bernays: "Propaganda", s. 39, afsn. 2

Sundhed, penge og magt

Professor i etik og politisk filosofi Frej Klem Thomsen præsenterer i sin afhandling "Vaccineskepsis, forældreautonomi og ytringsfrihed" en moralfilosofisk redegørelse for problemstillingen. Han siger, at vaccineskepsis er et socialt fænomen, der kan sammenlignes med "konspirationsteorier", og som tog fart efter et købt og forfalsket studie (Wakefield-skandalen). Pga. dette falske studie er der mange, der på baggrund af pure misinformation undlader at vaccinere deres børn.³⁴ Og derfor, konkluderer han, er der ikke bare stærke argumenter for at indføre vaccineadgangspolitik på skoler, men også for at indføre restriktion imod ytringsfriheden for vaccineskeptisk misinformation.³⁵ Han forsvarer altså idéen om statslige sanktioner imod vaccine-modstand, selv om de vil begrænse demokratiske rettigheder: Det er jo et spørgsmål om liv og død.³⁶

Isoleret set fremstår Frej Klem Thomsen pointe holdbar: Den paternalistiske indgriben i forældres ret til selvbestemmelse kan forsvares med det moralske argument: "Din frihed stopper, hvor andres frihed starter". Men hvis det er denne slags betragtninger, der danner baggrund for berettigelsen af censur på nettet, er det i mine øjne ikke nok. Det kan godt være, at Wakefield-skandalen er ét af flere eksempler på, at reel misinformation har fundet sted, men når vaccinepolitik diskuteres i forbindelse med coronaen, er det ikke nødvendigvis overførbart til de samme moralske ræsonnementer, der gør sig gældende for den forhenværende vaccinedebat. I min optik er det heller ikke sobert at reducere skepticiseringen til et "socialt fænomen", der foregår på nettet, som kan sidestilles med "konspirationsteoretikere". Begge grupper bliver her fremstillet som nogle, der ikke har reelle argumenter for deres holdninger, - men det passer ikke nødvendigvis blot, fordi sproghandlerne får det til at se sådan ud. Ifølge Spivak ville det bedre valg være at give vaccineskeptikerne deres egen stemme i medierne, hvilket muligvis ville vise, at der ikke er tale om en ensartet gruppe, og at deres skepticisme ofte bunder i redelige argumenter (selv om emnet er for stort at åbne her). På nettet er der alligevel opstået en tendens til at afskrive andres argumenter blot på baggrund af et mærkat, man selv har givet dem.

Cand. scient.pol Martin Juncker kommer dog rundt om flere nuancer i sin kronik, hvor han siger: "For medicinalindustrien er sundheden een ting (profitmaksimering), for regeringen en anden (stemmemaksimering), og for befolkningen en tredje (et langt og lykkeligt liv)."³⁷ Han italesætter profitinteresser, der ofte forties i mainstream-mediers udlægning af vaccinedebatten. Spørgsmålet er; hvis debatten holdes nede i en snæver pro/anti-vaxx-diskurs, - risikerer samfundet så at begå cirka samme fejl, som da der frygtsomt blev samtykket til terrorkrigen? Det er på høje tid, at der bliver gjort plads til diskussionen om, hvem der får penge ud af hvad – for ikke at tale om de magtforhold, der gør sig gældende i produktionen af videnskab (særligt inden for medicinsk forskning).

Terrorkrigen blev markedsført med en falsk modstilling imellem vestlige og mellemøstlige værdier, - en dikotomi, der fungerede som røgslør for, at krigene faktisk var handelskrige. Obama var én af mange, der anlagde en retorik, hvor magtpolitik blev fremført som sikkerhedspolitik. Hvis man løfter vaccinedebatten ud af den gængse pro/anti-vaxx-dikotomi, er det oplagt at stille følgende spørgsmål: Inden for hvilken medicinsk tradition er det bevist, at vacciner er nødvendige? Er der risiko for, at metoden har været for reduktionistisk? Hvem finansierer forskningen? Hvis vi indfører vacciner pr. tvang, risikerer vi så, at den bagvedliggende produktion hviler på samme *multiply or die*-princip, som enhver anden forretning, der skal eksistere inden for markedsøkonomiens rammer? Jeg mener - vil det være, ligesom dengang Danmark samtykkede til

34 Frej klem Thomsen: "Vaccineskepsis, forældreautonomi og ytringsfrihed", s. 178

35 Frej klem Thomsen: "Vaccineskepsis, forældreautonomi og ytringsfrihed", s. 195

36 Frej klem Thomsen: "Vaccineskepsis, forældreautonomi og ytringsfrihed", s. 177

37 Martin Juncker: "Diktaturet er genopstået, men folket er vågnet", afsn. 13

Irakkriegen, der førte et hav af andre krige med sig? For hvis det er tilfældet, vil det kræve garanti for, at en overordentlig hæderlig flok politikere sidder i regering (både nu og for evigt), før det er en god idé overhovedet at overveje at sige Ja til vaccinetvang. Mainstream-medier er nødt til at diskutere vacciner ud fra et perspektiv om ”penge og magt” frem for at lade emnet være låst fast i et perspektiv om ”paternalisme kontra sikkerhed”.

Er ”antivaxxeren” den nye ”terrorist”?

Jeg er klar over, at jeg snakker ud fra meget få eksempler, der ikke i sig selv siger noget om verden, ligesom jeg er klar over, at mit verdenssyn sikkert har et par blinde vinkler. Jeg er også klar over, at det kræver en anden form for indsigt at afgøre farligheden ved misinformation, samt hvorvidt den gennemgående censur, vi har set i coronatiden, faktisk er et angreb på fri demokratisk debat. Men takket være Chomsky (og terrorkrigen) ved vi nu, at mainstream-medier ofte løber *big business*’ ærinder, og vi ved, at vacciner vil være en særdeles profitabel virksomhed for medicinalindustrien i det øjeblik, at hele nationer faktisk ender med at indføre vaccinepas og -tvang. Vi ved også, at i hybridkrig bliver anvendelige folkestemninger opdyrket blandt indbyggere mange år forud for selve krigen, ligesom vi også ved, at YouTube og Facebook længe har foretaget systematisk censur af vaccineskeptisk indhold³⁸. Vi ved også, at ejeren af Facebook er blevet tiltalt for dette i en høring, hvor den blotte eksistens af en fond, der har udbetalt over 4 milliarder dollars til indbyggere, der har fået vaccineskader, fremføres som argument for, at folk bør have mulighed for at sætte sig ind i begge sider af sagen.³⁹ Vi ved også, at Facebook i flere tilfælde er blevet anklaget for at have været medvirkende til massemanipulationskampagner blandt andet ifm. Trump-kampagnen og Brexit.⁴⁰ Derfor synes jeg, at der er god grund til at være skeptisk over for censuren af skeptikere.

Ligesom der altid bør være plads til at sætte spørgsmålstejn ved videnskaben... Før Nielsine Nielsen blev den første kvindelige studerende på KU i 1874,⁴¹ var der bred tilslutning til en videnskab, der viste, at ”kvinder ikke havde de fornødne hjernecentre til at tænke matematisk”, ligesom der er rigeligt med eksempler på, hvordan Darwins videnskab er blevet misbrugt til at retfærdiggøre racisme... Videnskab er ofte blevet brugt til undertrykkelse. Derfor er det naturligvis ikke holdbart, hvis sociale eller mainstream-medier gør det til et tabu at forholde sig skeptisk til den. Det er snarere udemokratisk at skabe den slags normer, hvis man spørger Habermas.

I løbet af coronakrisen har vaccinedebatten bragt på nye niveauer bl.a. pga. bred tilslutning til teorier om, at Bill Gates er bagmand i et fordækt plot, hvor coronaen bruges som reklamefremstød til at fremme salg af vacciner og digitale mærkningsordninger, der vil kunne bruges til at regulere hele samfund. Mainstream-medier har haft travlt med at aflive kritikken ved kun at fremstille de vildeste af teoriene⁴² om Bill Gates. Her får han oftest tildelt en offerrolle,⁴³ hvis ikke han omtales som en meget gavmild mand. Selv om kritikere hævder, at det vil være naivt at betragte hans ”filantropi” som andet end markedsopdyrkelse for hans egne virksomheder.

Spekulationerne bliver yderligere forstærket af en række ubehagelige fakta: For eksempel, at WHO primært er privat finansieret, at Bill Gates nu er den største private sponsor⁴⁴ – og at WHO’s direktør heller ikke har en sundhedsfaglig baggrund, men i sin fortid som politiker i Etiopien har gjort sig skyldig i en række brud på menneskerettighederne.⁴⁵ Mainstream-medier har også helt undgået at adressere Gates’ monopoliserende forretningsformer, selv om hans virke i bl.a. Indien skaber fattigdom og sult, idet GMO og patenter på frø bliver brugt til at gøre lokale bønder

38 DR.dk: ”Youtube og Facebook har fået nok: Tech-giganterne bekæmper vaccine-vrøvl”

39 Rainbow Project Media: Mark Zuckerberg confronted about Facebook vaccine questioning censorship (Se 1:24)

40 Nafeez Ahmed: ”Facebook will become more powerful than the NSA in less than 10 years – unless we stop it”

41 Birgitte Possing: ”Kvinder mangler, ro, koldblodighed og åndsnærvær”

42 Berlingske.dk: ”Bill Gates er offer for en vanvittig konspirationsteori – og den kan få fatale følger”

43 TV2: ”Bill Gates forsøgte at hjælpe verden – i stedet blev han superskurk på nettet”

44 Lise Åserud: ”Gates’ stiftelse øker støtten til kampen mot koronaviruset”, e24.no

45 John Martin: ”The Crimes of Tedros Adhanom”, afsn. 10 - 13

afhængige af multinationale selskaber.⁴⁶ Burde TV2 & co. ikke diskutere sådanne perspektiver frem for at konstruere helte/offer-billeder af Gates på bekostning af de latterliggjorte skeptikere? Hvad hvis han også spekulerer i at monopolisere den globale sundhedssektor? (Krigs)historien tyder i hvert fald på, at der nogle steder i systemet findes meget uhensigtsmæssige forbindelser imellem forretningdrivende og politikere.

Samtidig med at disse perspektiver forties, er der en del af samfundet, der formidler dem med tilsvarende større alarm. Polariseringen fik tilsyneladende også nye dimensioner under coronaen. På den ene side står skeptikerne, der frygter, at et medicinsk monopol-kartel har tilranet sig magt over sundhedspolitik og -videnskab. På den anden side står majoriteten, der frygter, at (vaccine)skepticismen har farlige konsekvenser for fremtiden. Begge gruppers holdninger udgør en potentiel trussel for hinandens eksistens. Det ligner til forveksling endnu en "frygtens paralyse", der igen udraderer nuancerne i offentlig debat og meningsdannelse. Det er nemmere end nogensinde at få tildelt mærkater, om det så er "sølvpapierhat", "flatearther", "zombie" eller "får". Og alt imens store medier gentagende sørger for at *frame* vaccinedebatten inden for en pro/anti-vaxx-dikotomi, hvor anti-vaxxeren bliver gjort til en videnskabsfornægtende konspirationsteoretiker-stereotyp, bliver der reproduceret normer, der gør det endnu sværere at rejse debatten fra et andet perspektiv.

Men er der ikke et punkt, hvor det bliver fair at sige, at enkelte milliardærer har fået for meget magt? Hvis de på én og samme tid har købt sig indflydelse på mainstream-medier, faktatjek-sites⁴⁷, medicinalforskning⁴⁸ og sågar supranationale institutioner som WHO?⁴⁹ Coronaen blev en global affære, dvs. at der unægteligt er abnorme pengesummer på spil for vaccineproducenter. Det bør Bill Gates-dækningen nok også handle om, uanset hvor meget mainstream-medier prøver at reducere det til en debat om reptil-aliens og forfølgelsesvanvid.

Alt dette giver anledning til at spørge: Er "antivaxxeren" ved at blive en fjendekonstruktion, der opdyrkes af købte medier og udnyttes af lukrativ business, ligesom "terroristen" har været det under terrorkrigen? Det er et emne, man dårligt kan diskutere uden at lave spekulationer. Men kan vi risikere at vente de berømte 10-16 år på, at uafhængige forskere får gravet fortiede aspekter af sagen frem? Jeg tror, at hvis vi skal gøre os håb om at få mere klarhed over, hvad der foregår i verden, vil det være nødvendigt at etablere nye sociale platforme, så offentlig meningsdannelse og debat i lavere grad vil kunne kontrolleres af private firmaer. Det vil skabe bedre rammer for ligeværdig og interessefri kommunikation. Måske bør finansieringen af disse platforme i højere grad være en statslig opgave? Siden vores regeringer har været vidt omkring i verden for at bombe for Demokratiet, vil det så ikke være rimeligt at kræve, at de også værner om dets bestanddele: Åben og gennemsigtig demokratisk debat?

En fremtid med bedre debat

Hvis man orienterer sig fra et bredt udvalg af medier, står det klart, at *krig* ikke er i folkets interesse, så meget som i erhvervslivets interesse. Terrorkrigen gjorde os til vidner for en stor mængde frygtpropaganda med meget sørgelige resultater. I årevis har offentligheden herhjemme været optaget af en forsimplet flygtningedebat, der kun evnede at sætte spørgsmålstejn ved integrationspolitikker, hvor det ellers havde været fair også at sætte spørgsmålstejn ved årsagen til, at mange flygter: Krig. Når mainstream-medier sjældent gør os klogere på verden, er det bl.a., fordi rammen for debatten bliver utroligt snævert sat.

Det ville være praktisk, hvis vi kunne bruge hinanden til at blive klogere. Derfor håber jeg, at der vil opstå flere fora, hvor meningsudveksling imellem meget forskellige perspektiver betragtes som noget, der har høj værdi, frem for at ende i latterliggørelse af minoriteter.

46 Global Justice Now: "Gated Development – Is the Gates Foundation always a force for good?", s. 27

47 Bill & Melinda Gates-foundation sponsorerer faktatjek-site: "Poynter, About the International Fact Checking Network:"

48 Bill & Melinda Gates Foundation sponsorerer bl.a. Rockefeller Medical University

49 Bill & Melinda Gates Foundation er den største sponsor til WHO: "Gates' stiftelse øker støtten til kampen mot koronaviruset"

Ligesom jeg håber, at færre blindt vil forfølge spin, håber jeg, at færre blindt vil afskrive alternative perspektiver som konspirationsteorier. Terrorkrigen er for sig selv et bevis på, at vi lever med udpræget magtmisbrug, og derfor bør der være plads til at være skeptisk over for autoriteter såvel som for videnskab. Dermed ikke sagt, at man ikke bør være påpasselig med at lave anklager, men det bør heller ikke være tabuer og censur, der er styrende for, hvad der bliver offentlig viden.

Referencer:

Fagbøger og forskningsartikler:

Anderson, Tim (2015): *The Dirty War on Syria*, Global Research E-Book Series, ISBN: 978-0-9737147-7-7 (pdf) electronic version

Bohman, James (2014): "Jürgen Habermas", "3.4 Habermas's Discourse Theory of Morality, Politics", artikel fra Stanford Encyclopedia of Philosophy, first published 2007, revision 2014, URL: <https://plato.stanford.edu/entries/fallacies/>

Chomsky, Noam & Herman, Edward (1988): "A Propaganda Model", *Manufacturing Consent*, 1988 URL: <https://chomsky.info/consent01/>

Bernays, Edward (1928): "Propaganda", Ig Publishing, New York Brooklyn, ISBN: 0-9703125-9-8

Habermas, Jürgen (1983): *Diskursetik*, DET lille FORLAG, 4. oplag 2008, Indledning v. Jens Glebe-Møller, ISBN: 87-90030-44-3

Nohrstedt, Stig (2010): Threat society and the media, in S. A. Nohrstedt (Ed.), *Communicating risks: towards the threat society*. Gothenburg: Nordicom. S. 17-51.

Rasmussen, Mikkel Vedby (2017): "Nye krige i gamle forestillinger", *Hvad er krig og fred i dag?*, Informations forlag 2017, 1. e-bogsudgave, ISBN: 9788775146215

Spivak, Gayatri Chakravorti (1988): "Can the Subaltern Speak?", Macmillan 1988, s. 66 – 111, ISBN: 9780231143844

Thomsen, Frej Klem (2018): "Vaccineskepsis, forældreautonomi og ytringsfrihed", udgivet i *Politica* s. 177 – 200, URL: https://politica.dk/fileadmin/politica/Dokumenter/politica_50_2/frej_thomsen.pdf

Artikler og taler:

Aagaard, Lars Henrik (2020): "Bill Gates er offer for en vanvittig konspirationsteori – og den kan få fatale følger", bragt i *berlingske.dk* d. 26.05.20, URL: <https://www.berlingske.dk/videnskab/bill-gates-er-offer-for-en-vanvittig-konspirationsteori-og-den-kan-faa>

Bionyt.dk (2019): ”Truslen fra Anti-Vaxxers”, URL: <http://bionyt.s807.sureserver.com/vaccinationsresistens/>

Blauer Bote Magazin (2017): Giftgasangriffe in Ghouta bei Damaaskus, Syrien, URL: http://blauerbote.com/2017/04/01/giftgasangriffe-in-ghouta-bei-damaskus-syrien/?fbclid=IwAR1WPgAlz8Q-OM6wmGUdOxgn_42zVKqN4fIMVLo8-NtsYXVtERTDg19JhD8

Christian, John (2019): ”WHO: Anti-vaxxers now one of the greatest threats to global health”, bragt i futurism, URL: <https://futurism.com/the-byte/who-anti-vaxxers-greatest-threats>

Curtis, Mark (2016): ”Gated Development – Is the Gates Foundations always a force for good?”, Social Justice Now, URL: https://www.globaljustice.org.uk/sites/default/files/files/resources/gjn_gates_report_june_2016_web_final_version_2.pdf

Draulans, Dirk (2020): ”‘Finally, a virus got me.’ Scientist who fought Ebola and HIV reflects on facing death from COVID-19”, bragt på sciencemag.org d. 08.05.19, URL: <https://www.sciencemag.org/news/2020/05/finally-virus-got-me-scientist-who-fought-ebola-and-hiv-reflects-facing-death-covid-19?fbclid=IwAR0vKudM9Oa0VmaiHnn-pbi6JNDS1kcNCQZOjdfPT-rdtNtzL94gVxTln0w>

Hardenberg, Esben (2019): ”Youtube og Facebook har fået nok: Tech giganterne bekæmper vaccine-vrøvl”, bragt på DR.DK d. 26.03.19, URL: <https://www.dr.dk/nyheder/viden/teknologi/youtube-og-facebook-har-faaet-nok-tech-giganterne-bekaemper-vaccine-vroevl>

Ingham, Lucy (2020): ”Youtube CEO: We’ll ban any coronavirus content against WHO’s guidelines”, bragt på verdict.co.uk d. 22.04.20, URL: <https://www.verdict.co.uk/youtube-coronavirus-ban-who/>

Juncker, Martin (2020): ”Diktaturet er genopstået, men folket er vågnet”, bragt på 180grader.dk d. 15.04.20, URL: <https://180grader.dk/sektioner/kronikker/debat/artikel/diktaturet-er-genopstaet-men-folket-er-vagnet>

Korybko, Andrew (2019): ”Hybrid Wars 1. The Law of Hybrid Warfare”, bragt i Orientalreview.com d. 04.03.16, URL: <https://orientalreview.org/2016/03/04/hybrid-wars-1-the-law-of-hybrid-warfare/>

Lehmann, Chris (2019): ”Din stenalderhjerne kan gøre dig til vaccine-modstander”, bragt på DR.dk d. 24.03.10, <https://www.dr.dk/nyheder/viden/temaer/din-stenalderhjerne-kan-goere-dig-til-vaccine-modstander>

Lykkeberg, Rune (2019): ”Vi skylder os selv at fælde offentlig dom over Anders Fogh Rasmussen”, bragt i Information d. 6.2.2019, URL: <https://www.information.dk/indland/leder/2019/02/skylder-faelde-offentlig-dom-anders-fogh-rasmussen>

Martin, John (2020): ”The Crimes of Tedros Adhanom”, bragt på *Rough Estimate* d. 25.03.20, URL: <https://www.roughestimate.org/roughestimate/the-crimes-of-tedros-adhanom>

Møller, Peter (2020): ”Bill Gates forsøgte at hjælpe verden - i stedet blev han superskurk på nettet”, bragt på tv2.dk d. 21.05.20, URL: <https://nyheder.tv2.dk/udland/2020-05-21-bill-gates-forsoegte-at-hjaelpe-verden-i-stedet-blev-han-superskurk-paa-nettet>

Nafeez, Ahmed (2017): "Facebook will become more powerful than the NSA in less than 10 years – unless we stop it", bragt på medium.com, d. 29.12.17, URL: <https://www.dr.dk/nyheder/viden/teknologi/youtube-og-facebook-har-faet-nok-tech-giganterne-bekaemper-vaccine-vroevl>

Obama, Barack (2013): "President Obama's Sept. 10 speech on Syria" https://www.washingtonpost.com/politics/running-transcript-president-obamas-sept-10-speech-onsyria/2013/09/10/a8826aa6-1a2e-11e3-8685-5021e0c41964_story.html?utm_term=.cec2bcd5ebf5

Obama, Barack (2014): "Address to the Nation on the Islamic State of Iraq and the Levant", tale afholdt d. 10. september i The White House. <http://www.americanrhetoric.com/speeches/barackobama/barackobamaisilspeechtonation.htm>

Obama, Barack (2015): "On Force Authorization Request Against ISIL", tale afholdt d. 11. februar 2015, URL: <http://www.americanrhetoric.com/speeches/barackobama/barackobamaISILforceauthorization.htm>

Oberg, Jan (2020): "The Terrorism-Industrial-Complex (TIC)", bragt d. 25.02.20 på transnational.live, URL: <https://transnational.live/2020/02/25/the-terrorism-industrial-complex-tic/>

Possing, Birgitte (2018): "Kvinder mangler, ro, koldblodighed og åndsnærvær", bragt d. 12.nov.2018 på videnskab.dk, URL: <https://videnskab.dk/kultur-samfund/kvinder-mangler-ro-koldblodighed-og-aandsnaervaer>

Poynter – About the International Fact Checking Network, URL: <https://www.poynter.org/about-the-international-fact-checking-network/?fbclid=IwAR1WahyAq4gUm8R9O0OTSA76tk8SmVyOiNzTL7ReJW21HlrYyMHDwIBoQaQ>

Skwarecki, Beth (2020): "If You Found That 'Plandemic' Video Convincing, Read This Too", artikel bragt på vitals.lifehacker.com, d. 08.05.20, URL: https://vitals.lifehacker.com/if-you-found-that-plandemic-video-convincing-read-th-1843339002?fbclid=IwAR1ReAET9Aj87hXtYmGWTtx5iuVbHlyBlvdkG_70M5HjnSAHgBf4q3nZ9rE

World Health Organization (2019): "Ten threats to global health in 2019 ", URL: <https://www.who.int/news-room/feature-stories/ten-threats-to-global-health-in-2019>

Åserud, Lise (2020): "Gates' stiftelse øker støtten til kampen mot koronaviruset", bragt d. 16.4.2020 i e24.no, URL: <https://e24.no/naeringsliv/i/3JbOQA/gates-stiftelse-oeker-stoetten-til-kampen-mot-koronaviruset>

Videoer:

Dkdox.tv: "Redaktør blev træt af at lyve for CIA", interview med whistleblower Udo Ulfkotte, d. 21.11.18, URL: <https://www.bitchute.com/video/l8SgRimLPMs/?fbclid=IwAR3IIshzfI6W4bHe6lf22U93zgr609Nk4IIT2vaYfhuGCYAdvaRGYZXFLY4>

Oprindeligt link (slettet): https://www.youtube.com/watch?v=l8SgRimLPMs&fbclid=IwAR1iZopAv0XrT7al5DENSRIaB_efzzOTLzCg3O1yZ8MUxoy2d4DRoZGF2g

Dkdox.tv: ”På sporet af Deep State – et foredrag af Tommy Hansen”, d. 11.08.18, URL: <https://www.youtube.com/watch?v=x-XteXKS-g8&t=3594s>

Ganser, Daniele (2019): ”Dr. Daniele Ganser im Gespräch: "Geht es um Gesundheit oder um Macht?" ” (bragt i RT Deutsch 28. April 2020), URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ubOD9EnjIPs&t=1534s>

Ian Saphiro (2019): ”Lecture 16, Denouement of Humanitarian Intervention”, Yale University (Se 35:00 og frem), URL: <https://www.youtube.com/watch?v=IBASYxz1aSk&list=PLh9mgdi4rNeyViG2ar68jkgEi4y6doNZy&index=17&t=0s>

Jebsen, Ken (2020): ”Ken Jebsens Rede anslächlich der Demonstration für Grundrechte auf den Canstatter Wasen am 9.Mai 2020”, Tale afholdt til demonstration i Stuttgart d. 09.05.20, URL: <https://kenfm.de/ken-jebsens-rede-anlaesslich-der-demonstration-fuer-grundrechte-auf-den-cannstatter-wasen-am-9-mai-2020/> Oprindeligt link (slettet): https://www.youtube.com/watch?fbclid=IwAR36hN1Y-dvbfG851PLICpQGJTntQuxZhLaLOTBt8_J3zAzKvL1iED1GS_I&v=5rDApC6MiCg&app=desktop

Rainbow Project Media (2020): ”Mark Zuckerberg Confronted About Facebook Vaccine Questioning Censorship”, uploadet d. 30.04.20, høringen fandt sted i 2019, URL: https://www.youtube.com/watch?fbclid=IwAR0jRL2woEOoaTWgEYw_ICO2INtTHslfK_yweO3qH6gkakIdpdGpbQ4GtGU&feature=youtu.be&v=11mqff3e2LY&app=desktop

VoluntaristDK (2016): ”Interview med Tommy Hansen om mainstream media”, d. 07.10.16, URL: <https://www.youtube.com/watch?v=LAp0K224kgY&t=401s>